
§ 215 Tehostetun palveluasumisen ja psykiatrisen palveluasumisen hintamuutokset

Diaarinumero

Hyvaks/180/00.02.01/2022

Aiempi käsittely:

Aluehallitus 30.8.2022 § 162

Valmistelija(t)

Tuija Koivisto, p. 040 513 5821

Selostus asiasta

Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen

Tällä hetkellä Keski-Suomen ikääntyneiden tehostetussa palveluasumisessa on noin 2600 asiakasta. Asiakaspajoista noin 1300 on kuntien omaa palvelutuotantoa. Noin 1280 asiakaspajoa hankitaan yksityisiltä palveluntuottajilta joko sopimukseen perustuen tai palvelusetelillä.

Yksityisiä palveluntuottajia on Keski-Suomen alueella noin 14. Kunnista hyvinvointialueelle siirtyviä sopimuksia ikääntyneiden tehostettuun palveluasumiseen liittyen on 33 kappaletta.

Vanhuspalvelulakia (980/2012) tarkennettiin vuonna 2020 siten, että lakiin kirjoitettiin sitova henkilöstömitoitus 0,7 työntekijää asukasta kohden, koskien ikääntyneiden ympärivuorokautista hoitoa. Tämä mitoitus on tullut voimaan vaiheittain siten, että 1.10.2020 mitoituksen tuli 0,5 asukasta kohden; vuoden 2021 alusta 0,55; vuoden 2022 alusta 0,6. Siirtymäaika päättyy 31.3.2023, joten huhtikuun 2023 alusta 0,7 mitoitus on velvoittava.

Osa palveluntuottajista on esittänyt kuntiin varsin mittavia tehostetun palveluasumisen vuorokausihinnan tarkistusesityksiä perusteena työvoimatilanne, palkkaratkaisut ja henkilöstömitoitus. Enimmillään korotusesitykset ovat yli 30%:a tämänhetkiseen vuorokausihintaan nähden. Hinnankorotusesityksiin on saatava ratkaisut syyskuun loppuun mennessä, koska sopimukseen liittyy yleensä puolen vuoden irtisanomisaika. Osa palveluntuottajista on väläyttänyt mahdollisuutta sopimusten irtisanomisiin, ellei esitettyihin korotuksiin suostuta.

Kuluvan vuoden loppuun asti kunnat ovat sopimusten sopijaosapuolia. Hinnantarkistukset ovat kuitenkin hyvinvointialueen talousarvioon vaikuttavia.

Alustavassa talousarvion laadinnassa vanhuspalvelulain henkilöstömitoituksen muutoksen vaikutukseksi on arvioitu lähes 21 miljoonaa euroa (omapalvelutuotanto sekä hankitut palvelut yhteensä). Henkilöstömitoituksen 0,7 muutos ja yleisten kustannusten kasvu tuottaa hyvinvointialueen palveluasumisen omalle toiminnalle 15 % lisämäärärahatarpeen nykyiseen kuntien talousarviotasoon nähden. Hyvinvointialueen alueen rahoituksessa Keski-Suomen osalta valtion lisäys rahoitukseen on noin 6,2 miljoonaa euroa mitoitukseen liittyen.

Viime aikoina on virinnyt laaja poliittinen keskustelu siitä, että täyden henkilöstömitoituksen siirtymäaika tulee jatkaa, koska maassa vallitsee mittava henkilöstöpula. Asiaan saattaa toivottavasti linjaus hallituksen budjettiriihen yhteydessä.

Psykiatriset asumispalvelut

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hankintayksikkö kilpailutti mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut Keski-Suomen kuntien valtuuttamana vuonna 2020 sopimuskaudelle 1.1.2021-31.12.2024. Sopimusten mukaan tarjottujen hintojen tuli olla kiinteät sopimuskauden kaksi ensimmäistä vuotta, ja että sopimuskaudella hintoja voidaan tarkistaa kerran. Psykiatristen asumispalvelujen kokonaisuudessa on kaikkiaan 93 eri sopimusta, joissa sopijaosapuolena ovat Keski-Suomen kunnat. Saadut hinnantarkistusesitykset ovat suuruudeltaan 0-5%:a. Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluihin ei kohdennu samanlaista henkilöstömitoituksen muutosta kuin ikääntyneiden palveluihin.

Myös osaan vammaisten asumispalvelujen hankintaa koskeviin sopimuksiin on tullut merkittäviä hinnantarkistusesityksiä.

Psykiatrisissa kuntoutumiskodeissa on 400 asiakasta. Pääosa asumispaikoista on yksityistä palvelutuotantoa.

Toimivalta asiassa

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus esittää linjauksenaan:

- Aluehallitus esittää Keski-Suomen kunnille, että ne tekevät valtuutuksen Keski-Suomen hyvinvointialueelle käydä kuntien puolesta vuotta 2023 koskevat asumispalvelujen hinnantarkistusneuvottelut palveluntuottajien kanssa
- Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen vuorokausihintaa voidaan tarkistaa 1.1.2023 alkaen sopimukseen sisältyvien, hinnantarkistusta koskevien sopimusehtojen mukaisesti enintään toteutuneeseen, tosiasialliseen kustannusten nousuun perustuen (yksityisen alan palkkasopimus, elinkustannukset) henkilöstömitoituksen muutokseen perustuvat hinnantarkistukset 1.4.2023 alkaen neuvotellaan vasta, kun esitettyyn siirtymäaikaan saadaan ratkaisu
- Psykiatrisen palveluasumisen osalta hyvinvointialue pyytää Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hankintayksikköä käymään hinnantarkistuksia koskevat neuvottelut, hinnan tarkistukset voivat perustua enintään sopimusehtojen mukaiseen, toteutuneeseen, tosiasialliseen kustannusten nousuun (yksityisen alan palkkasopimus, elinkustannukset)

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 11.10.2022 § 215

Selostus asiasta

Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen palveluntuottajat ovat jättäneet kuntiin vuotta 2023 koskevia hinnantarkistusesityksiä koskien tehostetun palveluasumisen ostopalvelujen vuorokausihintoja sekä tehostetun palveluasumisen palvelusetelin nimellisarvoja. Hinnantarkistusesitykset koottuna liitteessä "Liite: Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hinnantarkistusesitykset". Korotusesitykset ovat noin 10-24% nykyisiin hintoihin nähden.

Aluehallitus linjasi kokouksessaan 30.8.2023 §162, että ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen vuorokausihintaa voidaan tarkistaa 1.1.2023 alkaen sopimukseen sisältyvien, hinnantarkistusta koskevien sopimusehtojen mukaisesti enintään toteutuneeseen, tosiasialliseen kustannusten nousuun perustuen (yksityisen alan palkkasopimus, elinkustannukset) henkilöstömitoituksen muutokseen perustuvat hinnantarkistukset 1.4.2023 alkaen neuvotellaan vasta, kun esitettyyn siirtymäaikaan saadaan ratkaisu.

Suomen hallitus linjasi 28.9.2022, että vanhuspalvelulakiin kirjattu ympärivuorokautisen hoivan sitova mitoitus 0,7 hoitohenkilöä yhtä hoidettavaa kohti tulee voimaan joulukuussa 2023, eikä huhtikuussa 2023, kuten alun perin oli tarkoitus. Tämänhetkisen hoitohenkilöstön työvoimapulan vuoksi hallitus on arvioinut uudistuksen toteutuksen aikataulua uudelleen siten, että tavoitteesta 0,7 ei tingitä, mutta voimaantuloa porrastetaan siten, että 1.4.2023 mitoitus on 0,65 ja 1.12.2023 mitoitus on 0,7. Uudistuksen rahoitus 128 miljoonaa pidetään voimassa.

Hyvinvointialueen valmistelun taholta on käyty syyskuun aikana neuvotteluja ja markkinavuoropuhelua tehostettua palveluasumisen palveluntuottajien kanssa. Palveluntuottajilta on tullut vahva viesti siitä, että asumispalvelujen hankinnan puitesopimus tulee kilpailuttaa. Hankintamenettely uudesta hyvinvointialueen kattavasta puitesopimuksesta selkeyttäisi myös sirpaleista sopimustilannetta (33 siirtyvää sopimusta) myös hyvinvointialueen näkökulmasta.

Hyvinvointialueen valmistelussa on arvioitu, että yksityisen alan tes-vaikutus henkilöstökuluihin ja kuluttajahintojen nousun vaikutus on noin 4%:a. Tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen nousuun varautuminen nostaa myös palveluntuottajien kustannuksia, joten hintoja on perusteltua tarkastaa myös euromääräisellä korotuksella.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja sen muodostama hankintarengas järjesti vuonna 2020 tarjouskilpailun: "Mielenterveyskuntoutujien kuntouttavan palveluasumisen, asumispalvelun ja asumisen liikkuvan tuen tuottaminen". Hankintarengas koostui Keski-Suomen sairaanhoitopiiristä sekä sen alueen

jäsenkunnista. Kilpailutuksessa hankintayksikkö pyysi tarjouksia yksityisiltä Palveluntuottajilta mielenterveyskuntoutujien asumispalveluista (ns. asumisyksiköistä) sekä asiakkaille hankittavista liikkuvan tuen palveluista. Kyseisten palveluiden järjestämisvastuu ja kilpailutuksen perusteella solmitut puitesopimukset siirtyvät 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Palveluntuottajat ovat esittäneet hankintayksikölle hinnantarkistuksia tarjottuihin sopimushintoihin 1.1.2023 alkaen. Hankintasopimuksen ehtojen mukaan Palveluntuottajalla on oikeus esittää hinnantarkistusta kerran sopimuskauden aikana. Esitys hinnanmuutoksista 1.1.2023 alkaen tuli toimittaa hankintayksikölle 31.3.2022 mennessä. Määräaikaan mennessä saapuneet esitykset ovat liitteessä -.

Saaduissa hinnantarkastusesityksissä on eritelty selkeästi Palvelun hintaan vaikuttavien seikkojen muodostumista. Esitetyt hinnantarkastukset on arvioitu maltillisiksi.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus päättää, että

1. ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen sopimushintoja ja palvelusetelin nimellisarvoja korotetaan 1.1.2023 alkaen siten että hintaan lisätään euromääräinen lisäkorvaus 9€:a vuorokautta kohti ja näin saatua hintaa korotetaan 4%.
2. hyvinvointialue käynnistää hankintamenettelyn koskien ikääntyneiden asumispalvelujen puitesopimusta. Uusi puitesopimus korvaa hyvinvointialueelle kunnista siirtyvät nykyiset sopimukset, sopimuskausi alkaa 1.4.2023.
3. mikäli uutta puitesopimusta ei saada voimaan 1.4.2023 alkaen, hyvinvointialue neuvottelee hinnantarkistuksista koskien muuttuvia henkilöstömitoitusvaateita.
4. mielenterveyskuntoutujien asumispalveluita koskevat esitetyt hinnantarkastukset hoiva ja ateriahintojen osalta hyväksytään. Vuokraan esitetyt korotukset hyväksytään siltä osin, kun esitetyt korotukset eivät ylitä KELA:n vahvistaman perustoimeentulotuen enimmäismäärää vuodelle 2023.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Korotusyhteenvedo yksiköistä ja hinnoista euron vuodelle 23 psyk asuminen

Liite: Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hinnantarkistusesitykset

[« Palaa edelliselle sivulle](#)